

s. MARIJA JASNA KOGOJ OSU

Duhovna in intelektualna rast Božjega služabnika prof. dr. Antona Strleta

Uvod

Duhovni in intelektualni temelji Božjega služabnika prof. dr. Antona Strleta, ki se je rodil 21. 1. 1915 v Osredku, v župniji Sv. Vid nad Cerknico, so bili postavljeni v domači hiši, ki jo je sam poimenoval »prva šola bogoslovja«. Po njegovih besedah je bila to v bistvu trdna krščanska družina, kjer je bil ves način življenja in dela, skratka vse prežeto s krščanskim duhom. Izrazit in odločilen božji poseg je Strle doživel na paši kot 10-letni pastirček. O tem je sam povedal:

»Na kraju, ki ga imam še danes živo pred očmi, sem izrekel strašno misel: ‚Kako lepo bi bilo, če bi ne bilo Boga – tako bi človek brez slehernega strahu in popolnoma svobodno delal karkoli!‘ V tej misli si je dala duška moja dotedanja življenjska usmerjenost. Nekaj trenutkov sem užival ob tej misli, ki sem o njej pozneje zvedel, da je bila Nietzschejeva. Nato pa me je prvikrat v življenju z vso močjo prešinila silna groza pred neskončno svetim Bogom. Zavedel sem se svoje grešnosti do vseh globin. Zgodilo se mi je tedaj nekaj podobnega, kakor če bi me nekdo prijel za vrat, me vrgel ob tla in mi neizprosno ukazal: ‚Ne, tako ne sme iti naprej! Hoditi moraš v čisto drugo smer, sicer boš izgubljen za vedno!‘ Nekaj dni sem bil kakor omamljen od notranjega pretresa; več večerov kljub utrujenosti od trdega dela čez dan nisem in nisem mogel zaspati, vedno znova sem trepetaje obujal kesanje ... Sam nisem vedel, kdaj in kako, pa se je čez nekaj dni začel čisto polagoma naseljevati v

dušo mir in globoko veselje, kakršnega prej nikoli nisem občutil. Ob misli na Jezusa Kristusa je obraz neizrekljivo svetega in pravičnega Boga začel sijati v usmiljeni ljubezni, ki odpušča vse in nepreklicno. Prevzelo me je ‚neizrekljivo in veličastno veselje‘, o kakršnem govori sv. Peter (1 Pt 1,8).¹ Dogodek je tako globoko posegel v njegovo življenje, da ga je sam vedno imel za temeljnega, prelomnega na njegovi nadaljnji poti. Obrnil ga je k »obličju živega in usmiljenega Boga«, od katerega se ni nikoli več odvrnil. Odtlej je bil drug človek.

Na teh trdnih krščanskih temeljih je njegovo duhovno in intelektualno zgradbo začel graditi domači župnik Janez Pucelj, ki je bil izvrsten katehet, učen mož in duhovnik po Jezusovem Srcu, obenem pa tudi pesnik, pisatelj in prevajalec. Fanta je usmerjal na pota duhovnega življenja in intelektualne omike. Ob njem se je naučil, kaj pomeni občestvo svetih in duhovni boj v zvesti hoji za Kristusom. Mati, ki je nadomeščala tudi prezgodaj umrlega očeta, je budno spremljala razvoj tega otroka in prepoznala bistrino njegovega duha. Z župnikom Pucljem in s fantovim soglasjem sta se dogovorila, da ga pošljeta v šole. Občudovanja vredna je bila mati, ki je kljub pomanjkanju in gospodarski krizi imela pogum, da mu omogoči študij.

Pripravo na odhod v šole je Strle sam kasneje takole opisal: »Tako je prišlo do tega, da sem leta 1929 odšel v spremstvu najstarejšega brata Jožeta in mame v Št. Vid, nesoč s seboj vse, kar je bilo potrebno za stanovanje in šolanje v 'zavodu'. Vse je bilo že dogovorjeno, a zdaj je ob vpisovanju na gimnazijo ravnatelj ugotovil, da sem za redni pouk vsaj pol leta prestar.« Na prosvetni upravi so mu povedali, da lahko študira le privatno in ob koncu dela izpite. Stvar je vzel v roke župnik, ki se je odločil, da ga bo sam pripravil na izpite čez prva dva razreda gimnazije. Fant je dvakrat do trikrat tedensko hodil eno uro daleč k Sv. Vidu, kjer ga je župnik učil potrebne predmete. Učenec je bil ne le bister, temveč tudi zelo delaven in vztrajen.² Naslednje leto je na državni klasični gimnaziji uspešno opravil izpite čez prva dva razreda gimnazije.

I. Klasična gimnazija v Šentvidu

Anton Strle se je v jeseni leta 1930 vpisal v 3. razred klasične gimnazije v Šentvidu. Takrat je bil tam ravnatelj Anton Koritnik, leta 1933 pa ga je nasledil dr. Anton Ratajec. Vzgojni vodja v zavodu je bil Martin Štular; njegova služba je bila namenjena ne le dijakom, temveč celotnemu življenju v zavodu, tudi profesorjem.

Uspehi in preizkušnje

Prvo leto Strletovega šolanja je bil njegov razrednik profesor slovenščine Jakob Šolar, vsa naslednja leta pa Maks Miklavčič. Med profesorji sta imela nanj največji vpliv Jakob Šolar in Anton Breznik. Tretji in četrty razred je izdelal z odličnim uspehom, zato je bil oproščen male mature. Peti razred je izdelal s prav dobrim uspehom, vse naslednje pa zopet z odličnim, zato je bil po končanem osmem razredu gimnazije oproščen ustnega izpita pri veliki maturi.

Lepi učni uspehi, ki jih je dosegal s pridnostjo, so predstavljali le eno plat njegovega dijaškega življenja. Dejansko se je Strle v tem času soočal s preizkušnjami in ovirami, ki so grozile, da bo moral opustiti šolanje, do katerega je prišel z velikim trdom. Njegovo notranje doživljanje razodevajo pesmi, ki jih je objavil v dijaškem listu *Jutranja zarja* pod psevdonimom Samo.³ Prvo, ki nosi naslov *Jesen prihaja*, je napisal oktobra 1931. Verjetno je takrat zvedel za težko zdravstveno stanje mame, ki je umrla 8. januarja 1932.

Samo, *Jesen prihaja*

*Jesen prihaja, tiha in otožna,
prinaša tožno žalost mi s seboj;
mladost odšla mi je cvetoča,
skrbi se zgrinjajo zdaj nad menoj.*

*Slovo so vzele lastovice
in odletele so na gorki jug;
stemnilo se je meni lice,
na srce se zgrnilo tisoč muk.*

*In venejo na polju cvetke lepe,
pa z njimi tudi moja radost, –
postaralo se srce moje –
in mora bojevati težke boje.*

Kmalu po mamini smrti je nastala pesem *Pri Jezuščku*, ki razodeva veliko bolečino ob izgubi preljube mame, obenem pa zavest, da ga Jezus sprejema, da pri njem najde tolažbo, ljubezen, zato hoče tudi on le njega ljubiti in samo njemu služiti. Zadnji kitici se glasita⁴:

Samo, Pri Jezuščku

*Četudi prijatelje svoje zgubim,
Pri Tebi še vedno utehe dobim,
In trnje četudi me zbada na poti,
Saj prideš naproti Ti bedni siroti!*

*V veliki sem sili, o Jezušček moj,
Nesreča se zgrinja sedaj nad menoj.
Oh, mati preljuba umrla mi je –
Kje zame na svetu ljubezen je še ??
.. O Jezus, le Tebe zdaj hočem ljubiti,
Na veke jaz hočem le Tebi služiti.*

Pesem, ki jo je napisal le dva tedna kasneje in nosi naslov *Noč se k meni je prikradla*, je razpoložensko nekoliko drugačna od prejšnje. Razodeva veliko notranjo stisko. Fant se je zavedel, kakšne posledice ima zanj smrt ljubečih staršev. Naenkrat je bila prihodnost temna, brezupna:

Samo, Noč se k meni je prikradla

*Noč se k meni je prikradla,
temna senca name padla.
Prej pač bil sem zadovoljen,
a zdaj nimam več je sreče.*

*Starše sem imel ljubeče,
cilje visoko leteče.
Zdaj pokriva starše zemlja,
moja je bodočnost temna.*

*Kje sedaj je cvet mladosti,
kje sedaj so vse radosti?
Kam je šla brezskrbnost moja,
srca kam, ljubeča mene?*

*Ah, nikjer je ni mladosti.
Vse minule so radosti,
kajti vsa ljubeča srca
v črnem grobu zdaj trohne mi.*

V temi, ki ga je obdajala, pa je naenkrat zablestela pred njim svetla zvezda – Marija, ki jo je takrat zavestno izbral za Mater.⁵ Odslej ni bilo več omahovanja. Gledal je v Zvezdo, ki ga je varno vodila k želenim ciljem.

Tudi zaradi finančnih težav je kazalo, da bo moral prekiniti šolanje in se vrniti domov. Z znižano oskrbovalnino zaradi študentskega štipendija, ki jo je prejel, in s pomočjo župnika Puclja se je tudi to uredilo. Pomagal pa si je tudi sam, z inštrukcijami.

Ljubezen do književnosti

Že pri župniku Puclju se je mladi Tone nasrkal velike ljubezni in posebnega čuta za lepoto slovenskega jezika. V škofijski gimnaziji se je to veselje poglobilo, tako da ga velika skrb za čistost jezika in pravilno izrazoslovje spremljala vse življenje. Dobro je poznal naše literate, znal veliko del na pamet in jih kasneje tudi rad navajal. V gimnazijskem glasilu *Domače vaje* sta ohranjena dva njegova spisa. V prvem je predstavil izbrane pesmi Simona Gregorčiča v pesniški zbirki *Cvetje iz domačih in tujih logov*, v drugem pa pesmi Edvarda Kocbeka v zbirki *Zemlja*.⁶ Ob profesorju Brezniku in deloma Šolarju je mladi dijak dobil veselje do slavistike. Nekoč je povedal: »Ko sem po ovirah, ki so se zdele povsem nepremagljive, končno le prišel ... na gimnazijo, me je za nekaj časa leposlovje, posebno nemško pesništvo, tako pritegnilo, da je začela zame bledeti prejšnja živost 'Kristusovega božjega-človeškega okolja'. Prek čeri mi je pomagala zlasti ... lepa duhovna knjiga 'o našem učenjenju v Kristusa'.«⁷ Nanj so vplivale tudi besede velikega vzgojitelja F. W. Foersterja⁸ in sv. Avgušтина, tako da po zrelostnem izpitu ni bilo več nobenega dvoma: odločil se je, da bo sledil prvotnemu klicu in odšel v bogoslovje. Kristus je doživljal kot osvoboditelja, prinašalca prave, resnične svobode, kot tistega, ki je sonce našega življenja.

Ko se je Strle proti koncu gimnazijskih let skušal naučiti na pamet celoten Prešernov *Sonetni venec*, pravi, da »je dobila začetna kitica takoj svojevrstno vsebino. *Življenja mojga magistrale* je bil v mojih mislih takoj poistoveten s Kristusom. Pesnitev je s tem dobila živo in vesoljstveno prostrano in obenem do globin segajočo vsebino: *Ti si življenja mojga magistrale. Vse misli 'zvirajo z ljubezni ene. In kjer ponoči v spanju so zastale, zbude se, ko spet zarja noč prežene*«. Enako se mu je zgodilo, ko se je na pamet učil *Sonete nesreče*. Zmago nad gnusom življenja, nad stiskami in nadlogami je mogoče doseči le v naslonitvi na Zmagovalca nad smrtjo. Samo on rešuje iz »globokega brezna brez vse rešnje poti«⁹.

II. Leta bogoslovja

Življenje v Bogoslovnem semenišču

Anton Strle je 25. avgusta 1936 zaprosil za sprejem v semenišče in se 3. oktobra vpisal na Teološko fakulteto v Ljubljani. Takrat je bil ravnatelj ljubljanskega Bogoslovnega semenišča Ignacij Nadrah, ki je v obdobju med obema vojnama odločilno vplival na oblikovanje bodočih duhovnikov ljubljanske škofije. Med drugim je sestavil tudi nova semeniška pravila. O njih je Strle zapisal, da so tudi delo Svetega Duha in imajo to linijo: biti mož molitve, mož dela, mož žrtve. »To naj bo linija, ob kateri bo potekalo moje življenje. Pred očmi mi mora biti Jezus sam.«¹⁰ Nadrah je sodeloval tudi pri razširitvi teološkega študija s štirih na šest let.

V prvem in drugem letniku bogoslovja je bil Strletov spiritual dr. Ciril Potočnik, pozneje pa dr. Janez Kraljič. Strle je kasneje zapisal: »Takratni predstojniki semenišča so bili zares dobri, vsaj spiritual in vodja. Njima sem popolnoma zaupal, čeprav ... samega sebe nikoli nisem razkrival pred njima ...«¹¹ O semeniškem vodju je zapisal: »Izkušeni semeniški vodja in božji mož Ignacij Nadrah je rad poudarjal, da za duhovnika, ki resnično išče samo Boga in zveličanje duš, ni nova maša najlepša, marveč vsaka naslednja je še lepša in bogatejša ...«¹²

Študij

Profesor L. Ehrlich je bogoslovcem že pri prvi uri osnovnega bogoslovja priporočil, naj vsak od slušateljev izbere en evangelij in si ga čim bolj usvoji pod vidikom razumskih in drugih temeljev vere. Strle je zapisal: »Jaz sem si izbral Janezovega. Za vse poznejše odločilno 'odkritje' je bilo, ko sem bral: 'Kako bi mogli verovati vi, ki prejimate čast drug od drugega in ne iščete časti, ki jo daje edino Bog ... Če boste v mojem nauku vztrajali, boste zares moji učenci; spoznali boste resnico in resnica vas bo osvobodila'« (Jn

5,44; 8,31–32). Dejansko se je profesor Strle v svojem življenju vedno odločno in trdno držal tega, kar je sklenil v bogoslovju, ter je dobesedno bežal od vseh časti in naslovov.

Strle je jemal študij resno in odgovorno. Njegovi dnevniški zapiski razodevajo, kako se je prva leta v bogoslovju odločno spodbujal k delavnosti, čim popolnejšemu izpolnjevanju dolžnosti.¹³ Koristna izraba časa pri študiju, pri delu in tudi pri razvedrilu, natančen dnevni red, nobenega zapravljanja časa – vse to si je večkrat zapisal v dnevnik in to je postalo vodilo v njegovem življenju. Nekomu je priporočil: »Radi kaj pametnega berite, čas natančno uporabljajte. Jaz sem ga mnogokrat uporabljal še preveč, da so me mnogi zelo obsojali in se naravnost norčevali iz mene. /.../ V veliki meri mi je izredna delavnost pomagala po božji milosti, da se nikoli od 10. leta dalje doslej nisem vdajal kakršni koli zablodi – seveda se nimam prav nič sebi zahvaliti.«¹⁴

Isti osebi je kasneje še enkrat spregovoril o tem: »Povem, da sem kot študent v veliki meri kar skoraj divje študiral ravno zato, da bi se varoval greha, in sem se le toliko naučil, ..., da morem uporabljati knjige v 10 jezikih – in to kljub slabotnemu zdravju in velikim preizkušnjam, katerim sem bil podvržen ...«¹⁵

Temeljito se je ukvarjal tudi s tistimi predmeti, ki ga niso veselili in je do njih čutil odpor. Zapisal je sklep: »Brez pridržka in brez odpora sprejemem prav vse predmete, ki se jih bom učil. Vse te predmete bom vzljubil, saj so končno od Cerkve in torej od Svetega Duha. Pogumno bom sprejel žrtve, ki jih bo to zahtevalo od mene ...«¹⁶ V prvih letih študija se je zelo boril s tremo, ki jo je imel pri izpitih in nastopih.¹⁷

Sklenil je, da se ne bo pritoževal čez profesorje, da ne bo govoril o uspehih ali neuspehih pri izpitih. »Študija nikakor ne smem jemati zgolj iz neke navdušenosti in zaletavosti, ampak z mirno hladnokrvnostjo, z jasnim pogledom na njegovo smotrnost in z neomajno vztrajnostjo tudi pri stvareh, ki bi mi ne ugajale.« Odločil se je, da bo resno študiral tudi med počitnicami, vendar tako, da se bo varoval vsake nečimrnosti.¹⁸

Izmed vseh profesorjev je najbolj cenil profesorja Aleša Ušeničnika, ne le zaradi njegovih izvrstnih predavanj in izredne bistrine uma, temveč zaradi njegove celostne naravnosti in skladnosti njegove osebnosti, ki je izžarevala duhovno veličino.

Duhovno življenje

V bogoslovju se je Strle popolnoma usmeril na teološko področje. Bil je ves zagledan v Kristusa, v prizadevanju, da se temeljito pripravi na poslanstvo duhovniške službe. Močno sredstvo za rast duhovnega življenja bogoslovcev in za pripravo na duhovniško poslanstvo so bile letne duhovne vaje, ki so bile večinoma ignacijanske. Ob premišljevanjih si je Strle zapisoval spoznanja, oblikoval svoj odnos do Boga, do poklica, do tistih, s katerimi je živel, do profesorjev in študija. Uresničevanje konkretnih sklepov iz duhovnih vaj je potem temeljito preverjal v mesečnih rekolekcijah.¹⁹ Dragocene zapise o njegovem odločnem boju proti napakam, ki jih je odkrival v sebi, o posluževanju vseh sredstev za rast v duhovnem življenju ter za temeljit študij najdemo v njegovem dnevniku. Vmes naletimo tudi na drobce, ki odstirajo njegovo vsakdanje življenje.

V središče duhovnega življenja je Strle postavil sv. evharistijo. Takoj za sv. mašo je bila premišljevalna molitev (meditacija), na tretjem mestu pa molitev vsaj enega dela rožnega venca. Tudi duhovno branje je vzel kot molitev. Med dnevom si je prizadeval, da je vse delal v združenju z Bogom. K temu so mu pomagali tudi obiski Najsvetejšega. Nepogrešljivo sredstvo za napredovanje v duhovnem življenju sta mu bila vsakdanje izpraševanje vesti in redna spoved. Vsak petek je molil križev pot. V nekem pismu je zapisal: »Moj ideal je bil že od prvih semeniških let izčrpati se v službi Bogu po Marijinem posredovanju ... Jaz sem nekoliko pretiraval, vsaj z ozirom na svojo slabotnost, in zdaj se precej maščuje.«²⁰ V svojem stremljenju po popolnosti je bil tarča posmeha sovrstnikov, ki so si ga večkrat privoščili.²¹

Strle je bil že od 6. gimnazije tudi član Katoliške akcije za srednješolce in visokošolce. O njej je Ignacij Nadrah zapisal: »Ta v vsakem oziru strogo disciplinirana organizacija ... je rodila zelo lepe sadove ... Mladci so bili vsa leta svojega obstoja zavedni, odločni, integralni katoličani, zvesto vdani škofu in papežu.«²²

Knjige in njihov vpliv na A. Strleta

Anton Strle je vedno rad in veliko bral. Knjige tujih duhovnih pisateljev je navadno bral v originalnem jeziku. Že v gimnazijskih letih se je namreč sistematično posvečal učenju jezikov, za katere je bil zelo nadarjen. Tudi v semenišču si je v svoj dnevni red točno določil čas, ki ga bo posvetil učenju določenega jezika. Vsak dan je bral *Sveto pismo* in *Hojo za Kristusom*. Poleg Avguštinovih *Izpovedi* je rad bral dobre ascetične knjige in take, ki so bile usmerjene bolj dogmatično. Omenila bom nekatere knjige, ki so našle odmev v njegovem dnevniku in so vplivale na njegovo duhovno oblikovanje.

V 1. letniku bogoslovja je bral življenjepis francoskega duhovnika *Prêtre et victime – L'abbé Leopold Giloteaux*. Lik tega duhovnika je mladega bogoslovca zelo prevzel. Ob njem je naredil primerne sklepe tudi za svoje življenje. Hettingerjeva knjiga *Thimotheus: Briefe an einem jungen Theologen* mu je pomagala do spoznanja, da se po premišljevanju teološko znanje prenaša v življenje.²³ Iz knjige Romana Guardinija *Briefe über Selbstbildung (Pisma o samooblikovanju)* je misli, ki so ga posebej nagovorile, obrnil nase, na oblikovanje svoje osebnosti. V prvih letih bogoslovja mu je bil močan vzor sv. Frančišek Saleški; Hamonov življenjepis tega svetnika je bral v francoskem izvorniku.²⁴ Bil mu je zgled človeka, ki je dosegel v sebi popolno harmonijo.

V drugem letniku bogoslovja se je Strle prvič srečal z J. H. Newmanom, ki je postal njegov veliki vzornik. Nekoč je povedal: »Jaz sem kot bogoslovec v semenišču prebral in premeditiral vso Newmanovo knjigo *Premišljevanja in pobožnosti* v originalu in mi je bila silno všeč. Za Newmanom sem čutil svetnika in trdnega

misleca z globino in hkrati trdnostjo in izredno lepoto, odsevom božje lepote ...«²⁵ Vsak dan se mu je priporočal. Po besedah jezuita p. Böhma je bil Strle najboljši strokovnjak za Newmana pri nas.²⁶

Odločilnega pomena za Strletovo duhovno usmerjenost pa je bila knjiga Ludvika M. Grignona Montfortskega *Popolna podaritev samega sebe Kristusu po Mariji*. Tu je našel potrditev tega, kar je zavestno živel že od tistega trenutka, ko mu je umrla mama. Strle nikoli ni pozabil poudariti Marijine vloge v svojem življenju; zvest ji je ostal do konca. V duhovnih vajah v pripravi na diakonat je bral knjigo Georga Siegmunda *Christentum und gesundes Seelenleben*. V njej je našel potrditev tega, »da je krščanstvo veselje, je optimizem; krščanstvo daje življenju najglobljo vsebino«²⁷.

Razvedrilo in počitnice

Kot bogoslovec je Strle v počitnicah vedno pomagal domačim pri kmečkem delu, predvsem pri košnji. Vsako jutro je šel k maši v župnijsko cerkev, ki je bila oddaljena eno uro hoda. Tudi ta čas je koristno uporabil za molitev in učenje.

Strle je imel rad naravo; o tem pričajo njegovi lepi, pesniški opisi narave. Bil je družaben človek, zelo rad je prepeval. V sedmi gimnaziji je bil član okteta, tenorist. Kot bogoslovec se je tudi v tem z železno voljo discipliniral. Točno si je določil čase in kraje, kjer si je dal duška v petju.²⁸ Med počitnicami pa je tudi veliko bral.

Prefekt v Marijanišču

Jeseni leta 1940 je bil Strle kot bogoslovec 5. letnika določen za prefekta v dijaškem konviktu v Marijanišču. Takrat je bil med gojenci tudi Lojze Grozde, o katerem je Strle po njegovi mučeniški smrti napisal življenjepis. Tu se je hkrati pripravljajal na mašniško posvečenje, ki ga je prejel 29. 6. 1941 v ljubljanski stolnici. Po

posvečenju je opravljal prezbiterske posle v stolnici in semenišču, jeseni 1942 pa je ponovno šel za prefekta v Marijanišče.

Delo v Marijanišču ga je veselilo. Ko so morali fantje aprila 1941 zaradi vojne oditi domov, mu je bilo zelo hudo. Ob slovesu jih je bodril s svetopisemskimi in Cankarjevimi besedami: »Luč je in Bog je, radost in življenje – svetlejši iz noči zasije dan!«²⁹

Sacrae theologiae doctor

Po dovršenem rednem bogoslovnem študiju je 7. julija 1942 prejel diplomo Teološke fakultete.³⁰ Na željo predstojnikov je nadaljeval s študijem in že 18. decembra 1943 naredil rigoroz iz splošne teologije. Doktorsko tezo z naslovom *Naravno hrepenenje po nadnaravnem smotru po nauku sv. Tomaža Akvinskega* je branil 22. decembra 1943. Takrat je v dnevnik zapisal: »Žeja me po tesnejši zvezi z Bogom. Kaj vsi naslovi in časti ... Višje od duhovništva sploh ni mogoče priti... Boga prosim samo za to, da bi res delal vse samo v Njegovo čast ...«³¹ Za doktorja svete teologije (*sacrae theologiae doctor*) je bil promoviran na Univerzi v Ljubljani 23. marca 1944.

Sklep

Antonu Strletu je v letih študija uspelo, da je prekipevajoče vode mladostne zagnanosti, ki so pljuskale čez robove, polagoma umiril in speljal v strugo, ki jo je obvladoval z močno voljo. Dosledno se je boril proti slabostim, se utrjeval v krepostih, brez oklevanja klesal svoj značaj in z velikimi koraki napredoval v duhovnem življenju. Privzgojil si je odlične delovne navade, natančno držanje dnevnega reda in dobro izrabo časa, kar je bilo značilno za vse njegovo življenje. Duhovnost in teologija sta bili zanj neločljivi. Z močno vero, neomajnim upanjem in ljubeznijo, ki je izgorevala za Boga in zveličanje duš, se je oziral na edini vzor, na učlovečenega Boga Jezusa Kristusa.

Opombe

- ¹ A. Strle, *Kaj mi pomeni Jezus iz Nazareta*, Družina 45(1974)8; prim. tudi Božje okolje, 1(1977), 70–73.
- ² V kroniko župnije Sv. Vid je za leto 1930, na strani 312 župnik Pucelj zapisal: »V jeseni je šel v III. gimnazijo v Zavod sv. Stanislava Anton Strle iz Osredka. Bil je prejšnje leto eno leto prestar, da bi bil sprejet v gimnazijo, in mu tedanji prosvetni šef Lončar Dragotin ni hotel dati dispenze. Mali »Peter Pavel Glavar« je bil ves obupan. No potem je hodil od časa do časa do župniku in učitelju, ki sta ga poučevala prvi v latinščini, drugi v nemščini, ter je v enem letu naredil skušnjo čez I. in II. razred gimnazije in tako stopil v 3. šolo. – Sčasoma boš še za ministra, ako vedno priden boš!« Prof. Strle je v starih letih ves pouk pripisal Puclju, a na osnovi tega zapisa sledi, da ga je nekaj poučeval tudi krajevni učitelj. (p. Andrej Pirš).
- ³ NŠAL/ŠAL, Zavodi Št. Vid, šk. 24, Jutranja zarja 5 in 6, 1930–1934, str. 191, 235–36.
- ⁴ V ohranjenih izvodih *Jutranje zarje* manjkajo štiri predhodne strani, zato sta od te pesmi ostali le zadnji dve kitici.
- ⁵ Pismo F. Perku, 9. 9. 1980. Strle je bil takrat dejansko v 4., ne v 5 gimnaziji.
- ⁶ NŠAL/ŠAL, Zavodi Št. Vid, šk. 17, Domače vaje, letnik 65, 1934/35, št. 1 in 4.
- ⁷ Božje okolje 1(1977), 5–6, str. 73.
- ⁸ Friedrich Wilhelm Foerster (2. 6. 1868 – 9. 1. 1966, umrl star 96 let). O njem je prof. Strle pisal v BV 32(1972)182–185).
- ⁹ Iz Strletove pisne zapuščine *Kristus v mojem življenju*.
- ¹⁰ Dnevnik, 10. 10. 1938.
- ¹¹ A. Strle, rokopis, brez datuma.
- ¹² Družina 1964, 13, 114. *Kristus v mojem življenju*.
- ¹³ Dnevnik, 11. in 13. januar 1937.
- ¹⁴ Pismo J. P., 3. novembra 1964.
- ¹⁵ Pismo J. P., 25. marca 1965.
- ¹⁶ Dnevnik, 10. oktober 1938.
- ¹⁷ Dnevnik, 6. marec 1937.
- ¹⁸ Dnevnik, duhovne vaje od 3. do 10. januarja 1939.
- ¹⁹ Prim. dnevnik 5. januar 1939.
- ²⁰ Pismo Luku Cirimotiču, 27. 12. 1962.
- ²¹ Prim. dnevnik, 1. februar 1937.
- ²² Matjaž Ambrožič, Spomini in Semeniška kronika 1941–1944 Ignacija Nadraha, v: Viri, Ljubljana 2010, str. 48.
- ²³ Prim. dnevnik, januar 1937.
- ²⁴ A. Strle, dodatek k oporoki, 31. januar 1994.
- ²⁵ Pismo p. N. Bregantu, 19. 6. 1981.
- ²⁶ Pismi p. E. Böhma, 27. 1. 1977 in 27. 3. 1979.
- ²⁷ Dnevnik, 19. april 1941.
- ²⁸ N. m., duhovne vaje od 3. do 10. januarja 1939.
- ²⁹ N. m., 26. 4. 1941.
- ³⁰ Strle Anton, *Curriculum vitae*.
- ³¹ N. m., 23. 3. 1944.